

Autismiliiton strategia vuosille 2024–2028

Toiminta-ajatus

Autismiliitto edistää autismikirjon henkilöiden ja heidän läheistensä yhdenvertaisuutta ja vaikuttamismahdollisuutta kaikilla elämän osa-alueilla.

Arvot

Yhdenvertaisuus

Edistämme ihmis- ja perusoikeuksien toteutumista. Jokaisella on oikeus ja mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan jäsenenä omana itsenään. Vahvistamme esteettömyyttä ja saavutettavuutta yhteiskunnassa.

Yhteisöllisyys

Kehitämme yhteisöllisyyttä jäsenyhdistystemme, sidosryhmien ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Vahvistamme vertaisuutta ja vuoropuhelua.

Asiantuntijuus

Olemme luotettava, riippumaton ja ajan hermoilla oleva asiantuntijaorganisaatio. Liiton toiminta perustuu tutkittuun tietoon ja kokemustietoon.

Valtaistuminen

Varmistamme että autismikirjon henkilöt ja heidän läheisensä johtavat heitä koskevaa päätöksentekoa ja sitä, miten autismista puhutaan. Vahvistamme autismikirjon henkilöiden omaa toimijuutta.

Visio

Autismin aika – nyt on aika toimia

Nyt on autismin aika. Autismikirjon tunnettavuus on lisääntynyt. Nyt on aika siirtyä sanoista tekoihin kohti yhteiskuntaa, jossa autismikirjon henkilöiden tarpeet huomioidaan läpi elämänkaaren. Neuromoninaisuutta kunnioittava yhteiskunta mahdollistaa autismikirjon henkilöiden osallisuuden ja valtaistumisen, mikä hyödyttää koko yhteiskuntaa.

Yhteiskunnalliset strategiset tavoitteet

Autismikirjon henkilöiden perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat yhdenvertaisesti

Autismikirjon henkilöiden perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat yhdenvertaisesti. Tieto ja ymmärrys autismikirjosta lisääntyy. Autismikirjon henkilöiden ja heidän läheistensä tarpeet tunnistetaan palvelujärjestelmässä sekä ne huomioidaan suunnittelussa ja päätöksenteossa. Itsemääräämisoikeus toteutuu ja rajoitustoimissa pitäydytään vain välttämättömiin, niiden pitää olla hyvin perusteltuja ja tarkkaan harkittuja ja dokumentoitu. Palveluiden laatu toteutuu.

Koulutuksien järjestäminen takaa uusien toimintamallien käyttöönoton laajemmin. Ammattilaisten osaaminen autismikirjon tarpeista ja näkökulmista vahvistuu.

Yhdenvertaisuuden saavuttaminen vaatii ajoittain positiivista diskriminaatiota, jotta syrjivät rakenteet saadaan korjattua ja yhdenvertaisuutta lisättyä. Liitto puolustaa näkyvästi autismikirjon henkilöiden oikeuksia. Ajoittain ilmeneviin ihmis- ja perusoikeusrikkomuksiin tartutaan ja ihmis- ja perusoikeusrikkomukset poistuvat.

Autismikirjon henkilöiden yksilölliset palvelutarpeet tulee tunnistaa ja niihin tulee vastata tarpeen mukaisilla palveluilla. Itsenäistä elämää ja hyvinvointia tukevilla palveluilla ja tuessa on oltava monipuolisuutta, joustavuutta sekä eri vaihtoehtoja.

Autismikirjon henkilöiden oikeus osallisuuteen toteutuu elämän eri vaiheissa

Autismikirjon henkilöt voivat toimia, vaikuttaa ja osallistua yhteiskunnan kaikkiin osa-alueisiin sen yhdenvertaisina jäseninä. Autismikirjon ihmisten oikeus omaa elämää koskevaan päätöksen tekoon ja yhteiskunnalliseen osallisuuteen vahvistuu (esimerkiksi koulunkäynti, opiskelu, palkkatyö, kuntoutus, asuminen, harrastukset ja vapaa-ajan toiminta). Näiden toteutumisessa tulee tarvittaessa hyödyntää positiivista diskriminaatiota. Autismikirjon henkilöillä on oikeus saada tukea päätöksentekoon sekä yksilöllisiä tarpeita vastaavia osallisuutta tukevia palveluja elämän eri vaiheissa. Autismikirjon ihmisten ja heidän läheistensä tietoa ja kokemusta arvostetaan ja hyödynnetään. Esteettömyys ja saavutettavuus autismikirjon henkilöiden osalta paranee.

Autismikirjon henkilöiden valtaistuminen

Varmistamme ja vahvistamme autismikirjon henkilöiden omaa toimijuutta. Autismikirjon henkilöt ja heidän läheisensä nähdään yhdenvertaisina kumppaneina yhteisten asioiden hoidossa ja yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa. Autismikirjon henkilöt ovat mukana yhdenvertaisesti yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa.

Liiton toimintaan liittyvät strategiset tavoitteet

Vahva toimija

Liitto on vaikuttavin toimija autismikirjon asiantuntijana, edustaen ja edistäen kasvavia ja elinvoimaisia jäsenjärjestöjään. Liitto toimii yhteistyössä jäsenyhdistystensä kanssa, jotka kasvavat ja ovat elinvoimaisia. Liitto on sitä vahvempi, mitä vahvempia ovat sen jäsenyhdistykset.

Liitto vahvistaa rooliaan jäsenjärjestöjensä edustajana lisäämällä jäsenjärjestöjen osallisuutta toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä. Liitto vahvistaa autismiyhdistystoiminnan elinvoimaisuutta koordinoimalla valtakunnallisesti yhteistyötä yhdistysten kesken.

Vahvan toimijuuden tuloksena liiton kantoja kuullaan, ja liitto pääsee vaikuttamaan päätöksentekoon esimerkiksi lausuntojen, kuulemisten ja työryhmäjäsenyyksien kautta. Vahvan toimijuuden edellytyksenä ovat riittävät toimintaresurssit ja osaava henkilökunta. Autismiliitto vahvistaa omarahoitteisen toiminnan osuutta sekä laajentaa rahoitus pohjaa sekä tukee jäsenjärjestöjä heidän rahoitusten turvaamisessa.

Haluttu yhteistyökumppani ja työnantaja

Liitto on luotettava ja haluttu yhteistyökumppani, joka tekee tiivistä ja rakentavaa yhteistyötä sidosryhmien, ammattilaisverkostojen ja kokemusasiantuntijoiden kanssa yhteiskunnallisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Yhteistyöllä saadaan synergiaetuja, joukkovoimaa asioiden edistämiseksi sekä vahvempaa näkyvyyttä. Se luo pohjan myös innovatiiviselle yhteiskehittämiselle.

Liitto on yhteiskunnallisesti merkittävä toimija ja haluttu työnantaja. Liitto kiinnittää huomiota toimintansa avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen. Työhyvinvointia ja pitovoimaa vahvistetaan ja edistetään autismikirjon henkilöiden rekrytointia.

Ennakoiva ja aloitteellinen vaikuttaja

Liitto toimii johdonmukaisesti autismikirjon henkilöiden ja heidän läheistensä lähtökohdista käsin. Liitto on yhteiskunnallisesti vaikuttava, ennakoiva ja suunnitelmallinen toimija, joka edustaa kaikkia jäsenyhdistyksiään. Liitto kartuttaa, kouluttaa ja jakaa ajankohtaista tietoa autismikirjosta.